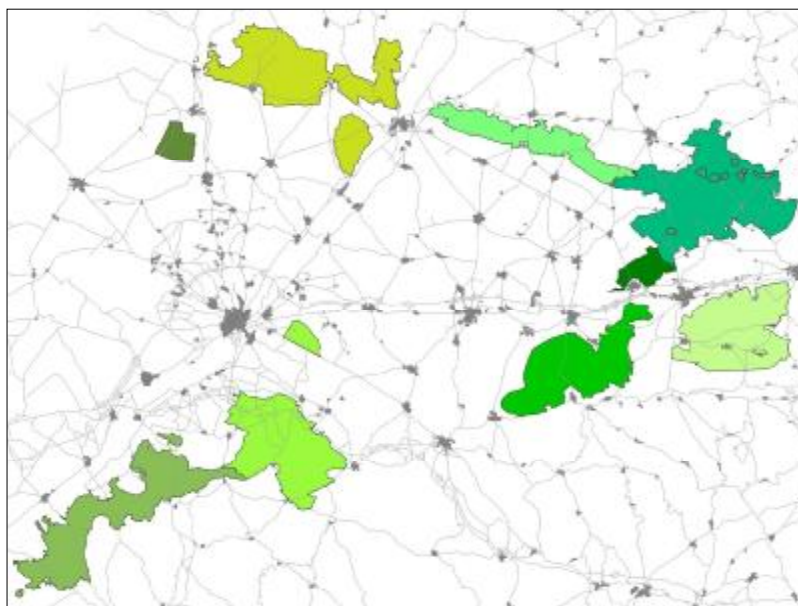

Procés participatiu per elaborar els plans de gestió de les ZEPA de la plana de Lleida

ZEPA de Plans de Sió i d'Anglesola-Vilagrassa

Març de 2010

Pla de gestió de les ZEPA de la plana de Lleida

www.zepasponent.cat

Òrgan promotor

Coordinació

Procés participatiu

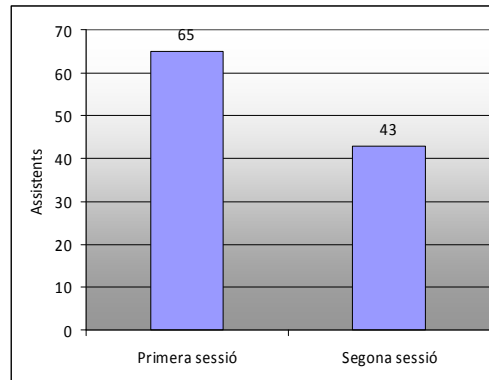

1. Dades sobre els assistents al procés participatiu

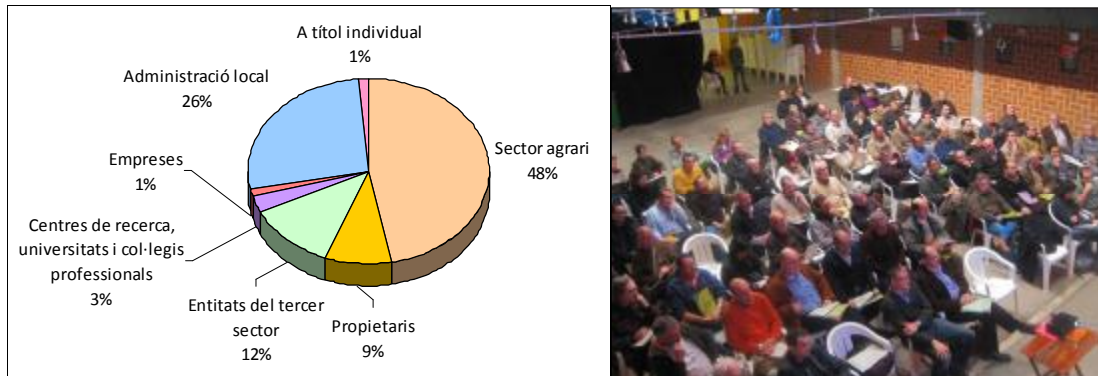
Les sessions de debat de les ZEPA de Plans de Sió i d'Anglesola-Vilagrassa van tenir lloc al municipi de les Pallargues, els dies 19 de gener i 9 de febrer de 2010, concretament al Centre Cultural de les Pallargues. En total, hi van assistir 108 persones. La sessió amb més afluència va ser la primera, mentre que a la segona, l'assistència fou menor (Figura 1). Un 76 % dels participants de la segona sessió ja havien assistit a la primera.

Figura 1. Assistents a les sessions de debat sobre les ZEPA de Plans de Sió i d'Anglesola-Vilagrassa

Pel que fa al perfil dels participants, la majoria estaven directament relacionats amb el sector agrari (propietaris particulars o representants de sindicats agraris, col·lectivitats de regants o cooperatives de productors). Una quarta part dels participants representaven administracions locals (ajuntaments de la zona, consells comarcals i la Diputació de Lleida), mentre que un 12% representaven entitats del tercer sector, especialment entitats conservacionistes. També hi assistiren participants del món científic i del món empresarial (Figura 2).¹

Figura 2. Perfil dels participants a les dues sessions de debat sobre les ZEPA de Plans de Sió i d'Anglesola-Vilagrassa

¹ També van assistir a com a observadors a les sessions membres dels departaments de la Generalitat promotors del procés (DMAH i DAR), així com del Cos d'Agents Rurals. Els primers no van participar al treball en grups, mentre que els darrers sí que ho feren.

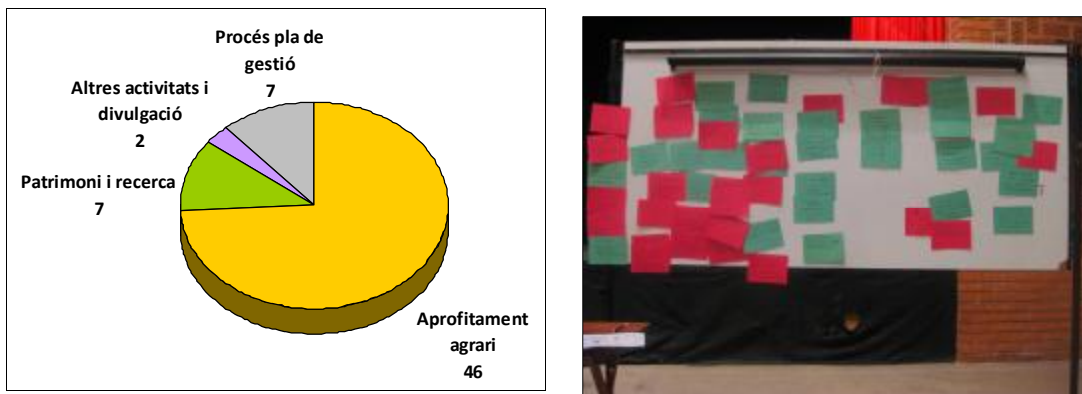
2. Diagnosi de l'espai

Durant la primera sessió de debat, els participants van treballar en la diagnosi de l'espai, debatent els aspectes clau que poden condicionar la gestió de l'espai. Les aportacions s'han agrupat segons tres grans blocs dels plans de gestió, i també s'han distingit aquelles aportacions que tenien a veure amb el procés d'elaboració del pla de gestió:

- Aprofitament agrari
- Patrimoni natural i cultural i recerca
- Altres activitats, divulgació i interpretació ambiental
- Procés d'elaboració del pla de gestió

Els participants van fer un total de **62 aportacions**, la gran majoria de les quals tenien a veure amb l'aprofitament agrari, mentre que una novena part feien referència al patrimoni natural i cultural i a la recerca, i només dues aportacions tenien a veure amb el bloc d'altres activitats i divulgació. Set aportacions també feien referència al procés d'elaboració del pla de gestió (Figura 3).

Figura 3. Aportacions de diagnosi efectuades, segons el bloc del pla de gestió (62 aportacions)

A continuació es recullen les aportacions a la diagnosi conjunta elaborada pels participants. S'agrupen les aportacions segons si tenen signe positiu o negatiu, i també s'indiquen aquelles aportacions que són neutrals.

1. Aprofitament agrari	
Aspectes positius	Aspectes negatius
<ul style="list-style-type: none"> - Empreses agrícoles en creixement - Fins fa 40-50 anys hi havia conreus llenyosos (ametllers, oliveres, vinyes..) que es podrien recuperar - Existència de cellers, molins, etc, patrimoni agrari d'una història econòmica de diversificació - Estructura agrària moderna, forta i preparada - Les concentracions parcel·làries engegades. Les millores d'eficiència que comporten i la facilitat de fer-les a Plans de Sió - Existeix informació agronòmica suficient - Gràcies a l'activitat agrària hi ha ocells, i cada cop n'hi ha més - El reg històric del Canalet, Farrugats i Vilagrassa, s'utilitza quan es necessita 	<ul style="list-style-type: none"> - Les concentracions parcel·làries (necessàries per a la viabilitat) s'han aturat degut a la ZEPA - S'han generat expectatives de riquesa i després es trunquen -Hi ha incertesa sobre el condicionament de l'activitat agrària per la protecció, que en pot impedir la viabilitat - Una estructura agrària per moderna i forta que sigui, no ho pot aguantar tot - Més normativa afegeix dificultats a la feina del pagès - Hi ha excessiva dependència de les subvencions, sobre les quals, a més, existeixen incerteses - El monocultiu actual comporta problemes de malures, fragilitat de preus i riscos per a l'activitat agrícola - Si l'activitat agrària no és viable, les aus tampoc
Aspectes neutrals	
<ul style="list-style-type: none"> - L'agricultura ha de garantir la conservació de les aus 	

- Hi ha persones que tenen uns drets adquirits i s'han de poder guanyar la vida	
2. Patrimoni natural i cultural i recerca	
Aspectes positius	Aspectes negatius
<ul style="list-style-type: none"> - La conservació pot donar valor afegit a les altres activitats - Preservant el paisatge i els valors naturals es pot atreure el turisme - El patrimoni de castells és important - La joventut del territori és més sensible ambientalment i poden ser uns bons gestors (si hi poden viure) - La població de Sisó a la zona ha augmentat els darrers anys 	<ul style="list-style-type: none"> - Permisos de caça poc clars, fan que es cacin espècies protegides - El territori està degradat i en risc: medi ambient, equipaments i infraestructures, patrimoni històric i cultural - S'ha fet una protecció poc estricta en moltes hectàrees, quan es podria fer una protecció més estricta en un àmbit territorial més petit
Aspectes neutrals	
-	
3. Altres activitats, divulgació i interpretació ambiental	
Aspectes positius	Aspectes negatius
<ul style="list-style-type: none"> - Potencial d'una activitat ramadera diversa - Existeix ramaderia extensiva amb funcions ecològiques positives - El patrimoni natural i cultural té potencial per ser un complement econòmic - El turisme rural és incipient però està creixent. Les segones residències poden ésser positives per a rehabilitar masies - Possibilitats de creixement del turisme associat al patrimoni - Al regadiu hi ha fauna i allí es podrà observar 	<ul style="list-style-type: none"> - Hi ha incertesa i previsions de rigidesa sobre les limitacions de la protecció a l'activitat econòmica (urbanisme, ramaderia etc.) - La zona està força deprimida i poc diversificada econòmicament, la manca de futur fa que la població jove marxi. Els canvis volen temps - La manca d'aigua perjudicaria a d'altres usos (indústria, turisme etc.) - El potencial turístic és baix (a Tàrraga tanquen hotels) - Hi ha conflictes entre turisme i ramaderia intensiva - La caça ha perdut força i presència - El territori no participa en l'observació d'ocells
Aspectes neutrals	
- Hi ha altres factors determinants del desenvolupament econòmic, més enllà de la possibilitat de regar o no	

3. Propostes d'actuacions recollides en tot el procés participatiu

Entre la primera i la segona sessió, l'equip de participació va recollir totes les propostes d'objectius i actuacions que es van formular per al pla de gestió. Les propostes van arribar de diverses fonts:

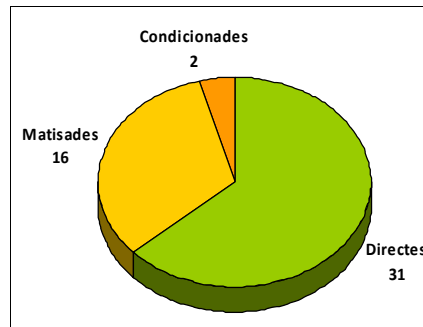
- Grups de treball de la primera sessió de debat
- Qüestionaris individuals lliurats durant la primera sessió
- Aportacions a la bústia web del procés (correu electrònic)

Un cop recollides, les propostes es van sintetitzar (cas que tinguessin redactats similars les unes amb les altres) i es van estructurar segons blocs per tal de facilitar el debat.

Per a les ZEPA de Plans de Sió i d'Anglesola-Vilagrassa, es van comptabilitzar **49 propostes**, de les quals quasi tres quartes parts es podien incorporar directament al debat que va tenir lloc durant la segona sessió, 16 van ser matisades per l'equip redactor i només 2 van restar fora del debat, condicionades al que establissin altres normatives, així com la Declaració d'Impacte Ambiental del projecte del sistema del Canal Segarra-Garrigues (Figura 4).

Figura 4. Propostes que s'incorporen al debat sobre el pla de gestió a les ZEPA de Plans de Sió i d'Anglesola-Vilagrassa (49 propostes)

3.1. Propostes directament incorporables al pla de gestió

A continuació es recullen totes aquelles propostes que, tal com van ser formulades en el procés participatiu, podien encaixar bé en el marc del pla de gestió. Això, però, no significa que totes aquestes propostes siguin incorporades directament, ja que els treballs del pla de gestió hauran de concretar i desenvolupar el seu contingut.

1. Aprofitament agrari

- Compensar econòmicament els perjudicis provocats per no poder regar i altres limitacions
- Crear un grup permanent i dinàmic per actualitzar/proposar actuacions agronòmiques sostenibles
- Estendre a tot el territori les pràctiques agroambientals que afavoreixen la preservació d'aus
- Crear una marca pròpia dels productes de la zona
- Crear comunitats de béns per als petits agricultors i preus de venda

2. Patrimoni natural i cultural i recerca

- Habilitar edificacions necessàries, llocs de cria per les espècies a protegir
- Mantenir l'hàbitat propi dels conreus de secà, cosa que comporta haver de mantenir com sigui (amb diners) el pagès de secà
- Incrementar l'1% cultural i prioritzar els territoris dins les ZEPAS
- Donar valor al Riu Ondara, dins el terme d'Anglesola. S'hi poden trobar les "peixeres", on es prenia l'aigua fa cents d'anys per regar Farrugats
- Invertir en depuradores per preservar els rierols i torrents, ja que els ajuntaments petits no poden
- Fer un seguiment i estudis independents per zones, amb l'assessorament de la gent que hi viu i treballa
- Dur a terme estudis comparatius amb ZEPA d'altres territoris per conèixer alternatives i possibilitats
- Fer un seguiment de la compatibilitat aus-regadiu
- Fer uns indicadors simples, fàcils d'entendre i de pocs papers
- Crear espais dins la ZEPA dedicats a la recerca

3. Altres activitats, divulgació i interpretació ambiental

- Permetre la caça i la ramaderia
- Facilitar administrativament i econòmicament les activitats que es desenvolupin dins les ZEPAS així com l'obtenció de subvencions
- Divulgar la situació de les aus en cada zona (cens, espècies...) i fer-ne un valor compatible amb l'activitat agrària
- Potenciar les rutes ornitològiques
- Restaurar, mantenir i divulgar els elements valuosos del patrimoni cultural, històric i ambiental
- Reeducar a la població, ja que conèixer ajuda a estimar
- Ensenyar els sistemes de treball mitjançant museus
- Aprofitar la ZEPA per vendre els municipis com zones d'interès
- Garantir que l'ús públic no limiti l'activitat agrària
- Crear una xarxa de senders i recorreguts (a peu, bicicleta, cavall)
- Potenciar i adequar els castells també com a miradors d'ocells
- Marcar un itinerari pel costat del Riu Sió

- Elaborar rutes mixtes: Castells-aus; Guerra Civil-aus...
- Regular el pas motoritzat en determinades zones

3.2. Propostes incorporables al pla de gestió, amb matisos de l'equip redactor

A continuació es presenten propostes derivades del procés de participació, que han estat matisades per l'equip redactor dels plans de gestió, per tal d'augmentar la concreció i adequació de les afirmacions al contingut del pla de gestió. Els matisos de l'equip redactor s'indiquen amb un color distingit.

1. Aprofitament agrari

- Recuperar conreus llenyosos **abandonats** i diversificar conreus, **creant un mosaic territorial**
- Fer un reconeixement explícit de l'aportació positiva del món agrari al manteniment del territori, **mitjançant estudis de valoració econòmica de les contribucions al manteniment de la biodiversitat, el paisatge i el patrimoni i la prestació de serveis ambientals**
- Si cal deixar zones excloses de reg, fer-ho on no s'han portat terme les concentracions parcel·làries, **segons el que determini la Declaració d'Impacte Ambiental del Segarra-Garrigues**
- Estendre el regadiu amb una dotació suficient per a la viabilitat econòmica dels conreus històrics de la zona: cereals d'hivern, olivera, ametllers i vinya, **condicionat a les determinacions de la Declaració d'Impacte Ambiental del Segarra-Garrigues i les proves-pilot**
- Respectar els drets dels regs històrics **segons el que determini la Declaració d'Impacte Ambiental del Segarra-Garrigues**

2. Patrimoni natural i cultural i recerca

- Conservar les edificacions existents en el territori: cabanes, masies, corrals, basses, etc., **mitjançant inventaris específics i disposició de fons de conservació i restauració pels propietaris**
- Recuperar zones **boscoses d'hàbitats naturals, incloent les taques de carrascars**
- Crear equips de treball amb pagesos i agents rurals **per una col·laboració més fructífera en la conservació de l'esperver cendrós en particular i la vigilància ambiental i de propietats dels pagesos**

3. Altres activitats, divulgació i interpretació ambiental

- Desenvolupar el turisme rural des d'una estratègia global de tot el territori, **especialment als cascs urbans dels pobles que envolten la ZEPA, amb un programa de desenvolupament específic**
- Compatibilitzar el creixement urbanístic de les zones ZEPAs més properes als pobles **sempre fora dels límits de la ZEPA i segons el que determina el Pla Territorial de Ponent**
- Compatibilitzar la ramaderia i la gestió de residus en àrees ZEPA sens que comporti un increment de despeses respecte l'actual, **tenint en compte el compliment de la legislació sectorial al respecte (zones vulnerables per nitrats) i no es produeixin situacions com les actuals de contaminació de sòls i aqüífers. Realitzar una anàlisi de la situació actual**
- Crear punts d'observació **del paisatge, del patrimoni cultural i de les aus**
- Crear un centre d'interpretació **integral sobre els valors de l'espai (castells, patrimoni geològic, flora i vegetació, fauna, pràctiques agrícoles i aprofitaments tradicionals)**. La Seu podria ser una casa pairal d'Anglesola on s'hi pot veure estables, forns, sitges, etc. **Compartir experiències i sinèrgies amb el centre d'interpretació dels castells**

3.3. Propostes condicionades a normatives o a la DIA del Segarra-Garrigues

Algunes de les propostes que es van recollir en les sessions de debat, o per altres vies, no tenien un bon encaix en el pla de gestió, bé perquè estaven condicionades al que establissin altres normatives, bé perquè la Declaració d'Impacte Ambiental del Canal Segarra-Garrigues condicionava el marge de maniobra del pla de gestió.

En el cas de la ZEPA de Plans de Sió i d'Anglesola-Vilagrassa, les propostes condicionades es són les següents:

- Evitar un reg de transformació, però sí fer un reg de supervivència gratuït per garantir les produccions
- Portar a terme les concentracions parcel·làries
- Regular només que les activitats agrícoles no coincideixin amb l'època de cria i d'aparellament
- Compatibilitzar el regadiu dins la ZEPA amb la màxima dotació d'aigua i màxima superfície possible

3.4. Propostes addicionals a les derivades del procés participatiu

A continuació es recullen propostes provinents dels treballs del pla de gestió, de les directrius de 2006 i del Programa de conservació dels hàbitats i les aus estèpiques elaborat pel DMAH l'any 2005. Aquestes propostes, malgrat que no van sorgir del procés de participació, també van entrar a discussió durant la segona sessió de debat, i tenien a veure, sobretot, amb el patrimoni i la divulgació ambiental. Per al bloc d'aprofitament agrari no van haver propostes addicionals.

2. Patrimoni natural i cultural i recerca

- Restaurar el bosc de ribera i les condicions ecològiques del riu Sió
- Adaptar masos, construir torres de cria, plantar arbres, crear abeuradors i punts d'aigua per la nidificació de les aus d'interès
- Incrementar la superfície de guarets adequats i erms d'acord amb els propietaris
- Definir models predictius de la distribució de diverses espècies d'aus estèpiques
- Executar un pla de seguiment anual de l'estat de conservació de les espècies estèpiques

3. Altres activitats, divulgació i interpretació ambiental

- Control de l'activitat cinegètica i assessorament a les Societats de Caçadors per incrementar les poblacions de perdiu i conill

4. Síntesi de les propostes, prioritzades a la segona sessió de debat

A continuació s'exposen els resultats de la priorització i el debat de les propostes recollides durant el procés.

En primer terme, amb el símbol (!) s'indica si es considera que la proposta, tal com està redactada, implicarà una participació activa de la població local. Aquelles propostes que, per tal de dur-se a terme, requereixen una implicació important de la població, són crítiques i cal valorar-ne el suport que generen, ja que això en permetrà preveure'n el seu èxit futur.

També s'indica el grau de suport de cada proposta amb un gràfic que recull el percentatge de respostes corresponents als quatre valors amb els quals els participants podien qualificar les propostes:

Codi	Valoració
	0 En desacord
	1 Poc important
	2 Força important
	3 Molt important

També es valora la mitjana (x) de valoracions que va rebre cada proposta. El valor resultant és el que marca l'ordre amb el qual es presenten les propostes (de millor a pitjor valorades).

Totes les propostes sotmeses a debat van rebre, en general, una valoració positiva pels participants. S'han detectat 13 propostes que requereixen una implicació important de la població (marcades amb (!) a la taula). D'aquestes, són especialment rellevants aquelles que van rebre una valoració més elevada:

- Compensar econòmicament els perjudicis provocats per no poder regar i altres limitacions (x=2,7)
- Recuperar conreus llenyosos abandonats i diversificar conreus, creant un mosaic territorial (x=2,3)
- Fer un reconeixement explícit de l'aportació positiva del món agrari al manteniment del territori, mitjançant estudis de valoració econòmica de les contribucions al manteniment de la biodiversitat, el paisatge i el patrimoni i la prestació de serveis ambientals (x=2,3)

Al darrere de les taules, també es recullen els matisos i altres propostes que van realitzar els participants, així com el recull de les propostes més ben valorades dins de cada grup. Algunes d'aquestes propostes es feien a partir de les propostes presentades en els qüestionaris de valoració individual, però altres propostes eren formulades pel grup a partir d'un debat espontani.

1. Aprofitament agrari				(0=en desacord; 3=molt important)					
PROPOSTES A DEBAT				<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> ■ 0 ■ 1 ■ 2 ■ 3 </div>					
		-	X	0%	20%	40%	60%	80%	100%
Compensar econòmicament els perjudicis provocats per no poder regar i altres limitacions	!	2,7							
Estendre el regadiu amb una dotació suficient per a la viabilitat econòmica dels conreus històrics de la zona: cereals d'hivern, olivera, ametllers i vinya, condicionat a les determinacions de la DIA del Canal Segarra-Garrigues i les proves-pilot ¹		2,5							
Respectar els drets dels regs històrics segons el que determini la Declaració d'Impacte Ambiental del Segarra-Garrigues		2,5							
Permetre la caça i la ramaderia		2,4							
Recuperar conreus llenyosos abandonats i diversificar conreus, creant un mosaic territorial	!	2,3							
Fer un reconeixement explícit de l'aportació positiva del món agrari al manteniment del territori, mitjançant estudis de valoració econòmica de les contribucions al manteniment de la biodiversitat, el paisatge i el patrimoni i la prestació de serveis ambientals	!	2,3							
Facilitar administrativament i econòmicament les activitats que es desenvolupin dins les ZEPA així com l'obtenció de subvencions		2,3							
Compatibilitzar la ramaderia i la gestió de residus en àrees ZEPA sens que comporti un increment de despeses respecte l'actual, tenint en compte el compliment de la legislació sectorial al respecte (zones vulnerables per nitrats) i no es produeixin situacions com les actuals de contaminació de sòls i aqüífers. Realitzar una anàlisi de la situació actual		2,2							
Crear un grup permanent i dinàmic per actualitzar/proposar actuacions agronòmiques sostenibles	!	1,7							
Compatibilitzar el creixement urbanístic de les zones ZEPA més properes als pobles sempre fora dels límits de la ZEPA i segons el que determina el Pla Territorial de Ponent ²		1,7							
Estudiar les concentracions parcel·làries amb criteris de conservació (ecoconcentracions)	!	1,7							
Si cal deixar zones excloses de reg, fer-ho on no s'han portat terme les concentracions parcel·làries, segons el que determini la Declaració d'Impacte Ambiental del Segarra-Garrigues		1,5							
Crear comunitats de béns per als petits agricultors i preus de venda	!	1,5							
Estendre a tot el territori les pràctiques agroambientals que afavoreixen la preservació d'aus		1,4							
Crear una marca pròpia dels productes de la zona		1,3							
Regular que les activitats agrícoles no coincideixin amb l'època de cria i d'aparellament	!	1,2							

Propostes matisades pels participants

¹ Estendre el regadiu amb una dotació suficient per a la viabilitat econòmica dels conreus històrics de la zona: cereals d'hivern, olivera, ametllers i vinya, i **nous conreus**, condicionat a les determinacions de la DIA del Canal Segarra-Garrigues i les proves-pilot

² S'ha de poder construir equipaments en les ZEPA que estan a tocar de les poblacions

Noves propostes

- Que no es posin límits a les activitats ramaderes (possibles ampliacions)
- No imposició de pràctiques agràries que limitin rendiments i comportin un increment de despeses
- Prohibir la introducció de noves espècies d'aus
- Boques de reg en totes les parcel·les previndrien variacions
- Contractes ambientals per a la sostenibilitat de les explotacions agràries, amb els pagesos, tal i com es fa en altres països.

Propostes prioritzades en el treball en grup

Fer concentracions parcel·làries. Sobretot les que estan iniciades i pendents, però no engegar-ne de noves, ja que és molt llarg.

Dur a terme les concentracions parcel·làries pendents, ja que només falta el seu tancament. En referència a les ecoconcentracions, si aquestes han de significar iniciar de nou tots els tràmits, es considera un malbaratament de recursos.

Establir dotacions de reg flexibles adaptades a la possible compatibilització amb la presència d'ocells.

Estudiar, zona per zona, quina dotació de reg permetria la compatibilització del regadiu amb les espècies que es troben en cada lloc.. Tant pel que fa als conreus herbacis com als llenyosos. L'equilibri entre natura i reg és possible si les dotacions són flexibles

Encara que no es pugui regar, cal que es faci la xarxa de reg en tota la superfície ZEPA amb dimensió de reg de transformació

En cas que en un futur les condicions canviïn (d'aquí 20, 30, 50 anys) i tingués sentit regar, garantir que la instal·lació ja estigués feta, perquè fer-ho llavors seria més complicat.

Aplicar les compensacions econòmiques adients. Per exemple: un reg de supervivència gratuït i en cas de sequera extrema

Per afrontar els anys més secs, disposar d'un reg que garanteixi la producció agrària, i a la vegada facilitar les condicions per als ocells en aquests episodis. Això consistiria en la gratuïtat de la

instal·lació del reg de supervivència (és a dir, aquell que només s'utilitza per garantir la collita en episodis de sequera) i de l'aigua que s'utilitzés.

Libertat de cultiu per als conreus tradicionals de secà

A partir de tota la gamma de conreu de secà del territori

Mantenir els drets dels regs històrics amb la dotació assignada

A partir de la titularitat dels drets existents.

Consolidar les poblacions d'aus existents però evitar la introducció de noves espècies al territori per tal d'evitar futures limitacions a l'activitat en el territori

Aquesta proposta anava dirigida especialment a evitar la introducció artificial d'espècies que no pertoquen a l'àmbit territorial.

Consultar i treballar conjuntament amb les societats de caçadors locals, les mesures que incideixin en l'activitat cinegètica

Les societats de caçadors tenen uns coneixements locals del territori que es poden aprofitar per impulsar mesures específiques del pla de gestió, com per exemple el control de poblacions de conills (utilitzar la caça com a mesura de gestió).

2. Patrimoni natural i cultural i recerca		(0=en desacord; 3=molt important)				
PROPOSTES A DEBAT	- X	0 1 2 3				
		0%	20%	40%	60%	80%
Fer un seguiment de la compatibilitat aus-regadiu	2,7					
Dur a terme estudis comparatius amb ZEPA d'altres territoris per conèixer alternatives i possibilitats	2,4					
Conservar les edificacions existents en el territori: cabanes, masies, corrals, basses, etc., mitjançant inventaris específics i disposició de fons de conservació i restauració pels propietaris	2,3					
Fer un seguiment i estudis independents per zones, amb l'assessorament de la gent que hi viu i treballa	! 2,2					
Fer uns indicadors simples, fàcils d'entendre i de pocs papers	2,1					
Incrementar l'1% cultural i prioritzar els territoris dins les ZEPAs	2					
Donar valor al Riu Ondara, dins el terme d'Anglesola. S'hi poden trobar les "peixeres", on es prenía l'aigua fa cents d'anys per regar Farrugats	1,9					
Invertir en depuradores per preservar els rierols i torrents, ja que els ajuntaments petits no poden ¹	1,9					
Restaurar el bosc de ribera i les condicions ecològiques del riu Sió	1,8					
Recuperar zones d'hàbitats naturals, incloent les taques de carrascars	1,6					
Executar un pla de seguiment anual de l'estat de conservació de les espècies estèpiques ²	1,6					
Mantenir l'hàbitat propi dels conreus de secà, cosa que comporta haver de mantenir com sigui (amb diners) el pagès de secà	! 1,5					
Crear equips de treball amb pagesos i agents rurals per una col·laboració més fructífera en la conservació de l'esperver cendrós en particular i la vigilància ambiental i de propietats dels pagesos	! 1,5					
Incrementar la superfície de guarets adequats i erms d'acord amb els propietaris	! 1,5					
Crear espais dins la ZEPA dedicats a la recerca	1,5					
Habilitar edificacions necessàries, llocs de cria per les espècies a protegir	1,4					
Controlar l'activitat cinegètica i assessorar les Societats de Caçadors per incrementar les poblacions de perdiu i conill ³	! 1,4					
Crear abeuradors i punts d'aigua per a les aus d'interès	1,3					

Propostes matisades pels participants

- ¹ Invertir en depuradores **de conservació** per preservar els rierols i torrents, ja que els ajuntaments petits no poden
- ² Executar, **amb la col·laboració del territori**, un pla de seguiment anual de l'estat de conservació de les espècies estèpiques
- ³ Sí amb la perdiu; els conills no s'han de controlar

Noves propostes

- Carta de compromisos de soci protector o figura semblant
- Protegir les zones de nidificació del sisó i altres ocells de forma estricta, i permetre una agricultura més intensiva en altres territoris
- Dinamitzar i valoritzar el patrimoni cultural i natural

Propostes prioritzades en el treball en grup

Executar un pla de seguiment periòdic de l'estat de conservació de les espècies estèpiques

Aquest pla hauria de permetre conèixer fins quin punt donen fruit les accions del pla de gestió i adaptar-les sempre que faci falta. Haurien de comptar el suport de la gent del territori i evitar alterar gaire la feina dels pagesos. Aquest seguiment s'hauria de fer anualment o cada més temps.

Fer un seguiment i estudis amb l'assessorament de la gent que viu i treballa al territori

Si es col·laborés més amb la població local, potser no es crearia tan rebuig.

Aportar solucions quan alguna limitació legal (legislació ambiental) perjudiqui l'agricultura

Per exemple: quan alguna legislació restrictiva sobre algun adob perjudiqui la rendibilitat agrària, caldria dir quins altres adobs es poden fer servir per obtenir el mateix rendiment. No s'està en contra de la legislació que protegeix la salut de les persones i del medi, però cal ajudar els pagesos a complir-la.

Prioritzar que les zones ZEPA rebin l'1% cultural

Diverses ajudes, com l'1% cultural, haurien de valorar les àrees que pertanyen a una ZEPA. És difícil ampliar l'1% cultural, però, com a mínim, estar dins les ZEPAs hauria de donar punts per aconseguir-lo més fàcilment que altres zones.

Dur a terme estudis comparatius amb altres ZEPA per conèixer alternatives i possibilitats

Això permetria conèixer alternatives i possibilitats aplicables en aquesta ZEPA.

Recuperar hàbitats naturals i aquelles condicions natural que ajudin a preservar les aus.

En aquesta ZEPA es podrien restaurar alguns boscos de ribera i carrascars, i tots aquells valors naturals que facilitin la vida a les aus.

Conservar les edificacions existents necessàries per a la cria d'espècies protegides. No ha de ser una obligació sinó que s'ha d'incentivar econòmicament

No ha de ser una obligació sinó que s'ha d'incentivar econòmicament. Aquest pressupost hauria d'estar inclòs en el pla de gestió.

3. Altres activitats, divulgació i interpretació ambiental		 (0=en desacord; 3=molt important)					
PROPOSTES A DEBAT	X	0%	20%	40%	60%	80%	100%
Garantir que l'ús públic no limiti l'activitat agrària	2,7						
Restaurar, mantenir i divulgar els elements valuosos del patrimoni cultural, històric i ambiental	2,2						
Crear centres d'interpretació integral sobre els valors de l'espai (castells, guerra civil, patrimoni geològic, aprofitaments tradicionals...)	1,8						
Regular el pas motoritzat en determinades zones	1,8						
Crear punts d'observació del paisatge, del patrimoni cultural i de les aus	1,7						
Crear una xarxa de senders i recorreguts (a peu, bicicleta, cavall) ¹	1,7						
Elaborar rutes mixtes: Castells-aus; Guerra Civil-aus...	1,7						
Desenvolupar el turisme rural des d'una estratègia global de tot el territori, especialment als cascs urbans dels pobles que envolten la ZEPA , amb un programa de desenvolupament específic	1,7						
Divulgar la situació de les aus en cada zona (cens, espècies...) i fer-ne un valor compatible amb l'activitat agrària	1,6						
Aprofitar la ZEPA per vendre els municipis com zones d'interès	1,6						
Ensenyar els sistemes de treball mitjançant museus	1,5						
Marcar un itinerari pel costat del Riu Sió ²	1,5						
Potenciar les rutes ornitològiques	1,4						
Reeducar a la població, ja que conèixer ajuda a estimar	! 1,4						
Potenciar i adequar els castells també com a miradors d'ocells	1,1						

Propostes matisades pels participants

- 1 Millorar els camins ja existents en lloc de fer-ne de nous
- 2 Marcar un itinerari pel costat del Riu Sió i a l'Ondara

Noves propostes

- Reduir les poblacions de cabres en finques privades i públiques
- Una possible compensació seria invertir en depuradores per preservar els rierols i torrents: els ajuntaments petits no poden costejar-les
- Estudiar totes les opcions de desenvolupament del territori, més enllà del regadiu

Propostes prioritzades en el treball en grup

Les actuacions derivades del pla de gestió s'han de realitzar amb la participació del territori: col·laboració, gestió, organització a nivell empresarial etc.

Aquesta proposta és transversal, ja que afectaria a totes les actuacions derivades del pla de gestió. Un exemple d'aquesta proposta: si s'organitzen activitats d'educació ambiental es podrien encarregar la seva realització a entitats o empreses lligades al territori.

Desenvolupar el turisme rural amb una estratègia global de i per a tot el territori, especialment als cascs urbans dels municipis que envolten les ZEPA, amb un programa de desenvolupament específic

Es considerava important, i per això es prioritzava, la dimensió estratègica global del turisme rural. És a dir, aprofitar les oportunitats que ofereix el sector, i concentrar les actuacions en els municipis propers a les zones protegides.

Regular el pas motoritzat en determinades zones, en bé de l'activitat agrària i de les aus.

La circulació motoritzada (tant de lleure com d'altres orígens) que es dona al territori té i pot tenir impactes negatius per a l'activitat agrària i per a la fauna. És per això que és important regular el pas motoritzat en determinades zones especialment sensibles.

Garantir que l'ús públic no limiti l'activitat agrària

És important cercar mecanismes que garanteixin que l'ús públic no sigui un limitant per a l'activitat del pagès.

Ensenyar els sistemes de treball tradicional mitjançant museus

Com a forma de posar en valor i divulgar l'història dels sistemes de vida tradicionals, que apart de ésser valuosos per ells mateixos, són els que han possibilitat els hàbitats que avui dia acullen les aus estepàries.

Crear centres d'interpretació integral sobre els valors de l'espai (castells, guerra civil, patrimoni geològic, aprofitaments tradicionals etc.)

Relacionat amb la proposta anterior, però ampliant-ho a d'altres valors (històrics, culturals, arquitectònics, naturals etc.), es considera important crear instal·lacions que permetin entendre i interpretar aquest valors.

Restaurar, mantenir i divulgar els elements valuosos del patrimoni cultural, històric i ambiental

L'anterior proposta no té sentit sense que, prèviament, es garanteixi que els elements valuosos del patrimoni de la zona estiguin inventariats i en les condicions òptimes de conservació.

Divulgar la situació de les aus en cada zona i fer-ne un valor compatible amb l'activitat agrària

Cal que el territori conegui l'estat real de les poblacions i dels hàbitats protegits, relacionant-ho amb l'activitat agrària per tal de garantir-ne la conservació, i alhora valoritzar aquelles pràctiques agràries que possibiliten la compatibilitat de pagesos i aus.